

Αθήνα, 30.07.2024

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Θέμα: «Πρωτογενής τομέας και κλιματική κρίση»

Οι περυσινές πλημμύρες στη Θεσσαλία επιβεβαιώνουν ότι η χώρα έχει εισέλθει σε μια νέα κανονικότητα με κύριο γνώρισμα την εντονότερη και συχνότερη εκδήλωση αυτών των ακραίων καιρικών φαινομένων, τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ανθρώπινων ζώων και τεράστιες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές συνέπειες που υπονομεύουν τις τρέχουσες και μελλοντικές συνθήκες διαβίωσης στην περιοχή της Θεσσαλίας, και όχι μόνο. Ξεχωρίζουν ειδικότερα οι καταστροφές στη φυτική παραγωγή, οι απώλειες χιλιάδων ζώων, το πλήγμα στη βιοποικιλότητα, η υποβάθμιση των εδαφών και οι ζημιές σε ιδιωτικές και συλλογικές υποδομές όπως οδικά δίκτυα, αρδευτικά συστήματα, μηχανολογικός εξοπλισμός και παραγωγικές εγκαταστάσεις. Η ανικανότητα των κυβερνήσεων, να μετατρέψουν τις επιστημονικές προβλέψεις σε παρεμβάσεις διαχείρισης και πολιτικές αντιμετώπισης αυτών των κινδύνων αυξάνει το κόστος παραγωγής και όπως είναι φυσικό και τις τιμές των προϊόντων στα ράφια, ενώ συντελεί παράλληλα στην αύξηση του ελλείμματος ισοζυγίου εμπορικών συναλλαγών, στην αύξηση των κόκκινων δανείων των αγροτών και των επιχειρήσεων λόγω των ζημιών που υπέστησαν.

Το γεγονός ότι η κλιματική κρίση πλήττει περισσότερο τα ασθενέστερα οικονομικά και κοινωνικά στρώματα, αναδεικνύει emphatically την ταξική διάσταση των πολλαπλών συνεπειών της.

Η κλιματική αλλαγή έχει εντείνει τα ακραία καιρικά φαινόμενα, θέτοντας σε κίνδυνο την μελλοντική παραγωγικότητα και την επισιτιστική ασφάλεια. Η αύξηση της παγκόσμιας μέσης θερμοκρασίας οδηγεί σε μείωση της απόδοσης των καλλιεργειών στις περιοχές του νότου, ενώ η αύξηση της συχνότητας και της έντασης των ακραίων βροχοπτώσεων αυξάνει τη διάβρωση του εδάφους. Παράλληλα, οι ακραίες θερμοκρασίες καταπονούν πολλές καλλιέργειες οι οποίες είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες αμέσως πριν ή κατά τη διάρκεια της ανθοφορίας, ενώ οι παρατεταμένες ξηρασίες και η (κακο)διαχείριση των υδατικών πόρων έχει οδηγήσει τον εν λόγω πόρο σε υπερεξάντληση, με αποτέλεσμα να οδηγούνται μεγάλες περιοχές σε ερημοποίηση και εγκατάλειψη της γεωργίας.

Ταυτόχρονα, η εφαρμογή μη βιώσιμων καλλιεργητικών πρακτικών από τους ίδιους τους αγρότες μπορεί να έχει υψηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο, προκαλώντας διάφορες οικολογικές καταστροφές, όπως η εδαφική διάβρωση, η ρύπανση των υδάτων και η απώλεια βιοποικιλότητας. Αποτελεί επιτακτική ανάγκη λοιπόν, να αναθεωρήσουμε την προσέγγισή μας στον τομέα της γεωργίας, ενσωματώνοντας προηγμένες τεχνολογίες και επιστημονικές γνώσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την αξιολόγηση της βιωσιμότητας.

Με παρόμοιο τρόπο, η κλιματική αλλαγή μπορεί να επηρεάσει την παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων, εξαιτίας των επιπτώσεων της στις ζωοτροφές και το νερό. Παράλληλα, οι υψηλές θερμοκρασίες προκαλούν θερμοπληξία στα ζώα, μειώνοντας την παραγωγή γάλακτος, την αύξηση του βάρους των ζώων, τα επίπεδα αναπαραγωγής, αλλά και την ανθεκτικότητα στις ασθένειες. Επιπλέον, οι πλημμύρες, και οι ξηρασίες μπορούν να αυξήσουν τη θνησιμότητα των κτηνοτροφικών ζώων, μέσω π.χ. πνιγμών, οδηγώντας τους κτηνοτρόφους σε οικονομική καταστροφή.

Δυστυχώς η κυβέρνηση δεν δείχνει να αντιλαμβάνεται το μέγεθος και τη σημασία των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την ανάγκη κατάλληλης προετοιμασίας για τη λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την προσαρμογή του πρωτογενούς τομέα στα νέα κλιματικά δεδομένα που έχουν ήδη δημιουργηθεί και προβλέπεται να επιδεινωθούν.

Επειδή είναι αναγκαίο άμεσα να ληφθούν μέτρα προσαρμογής της ελληνικής γεωργίας στην κλιματική αλλαγή

Επειδή η έλλειψη νερού θα αποτελεί συνηθισμένο και όχι σπάνιο φαινόμενο τα επόμενα χρόνια

Επειδή το μόνο σχέδιο που έχει ανακοινωθεί από την κυβέρνηση, είναι αυτό της δημιουργίας φορέων διαχείρισης των υδάτων ιδιωτικού χαρακτήρα

Επειδή η κλιματική αλλαγή αυξάνει το κόστος παραγωγής και τις τιμές των προϊόντων

Επειδή απαιτείται ένα μακρόπνοο αναπτυξιακό σχέδιο παραγωγικής ανασυγκρότησης του πρωτογενούς τομέα που θα λαμβάνει υπόψη την κλιματική αλλαγή

Ερωτάται ο Υπουργός:

1. Τι δράσεις γίνονται ή προβλέπονται για πρόσκτηση καινοτόμου γνώσης και διάδοσή της στους τελικούς αποδέκτες του αγροτικού χώρου;
2. Έχει προωθηθεί Περιφερειακός σχεδιασμός με βάση τα επίπεδα τρωτότητας και τα νέα δεδομένα στον αγροτικό τομέα;
3. Προβλέπεται θεσμοθέτηση ή βελτίωση υφισταμένων συστημάτων καταγραφής (monitoring) κρίσιμων παραμέτρων, με βάση τη νέα γνώση σχετικά με τις επιδράσεις της κλιματικής αλλαγής στις συνιστώσες του παραγωγικού συστήματος;
4. Ποια η ανάπτυξη συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για την πρόληψη των συνεπειών από απρόβλεπτα ακραία καιρικά φαινόμενα;
5. Προτίθεται η κυβέρνηση να προβεί σε χρηματοδότηση έρευνας με αντικείμενο την αντιμετώπιση των συνεπειών και την προσαρμογή του πρωτογενούς τομέα στην κλιματική αλλαγή, μέσω της δημιουργίας νέων ποικιλιών φυτών και νέων τεχνικών καλλιέργειας προσαρμοσμένων στα νέα κλιματικά δεδομένα έλλειψης νερού και αυξημένων θερμοκρασιών;
6. Υπάρχει σχέδιο δράσης της Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της ξηρασίας και την ορθολογική χρήση του νερού, και πιο είναι αυτό;
7. Ποιο είναι το μακροπρόθεσμο σχέδιο προσαρμογής του αγροτικού τομέα στην κλιματική αλλαγή και στήριξης των αγροτών από τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης, προκειμένου να παραμείνει βιώσιμος και ανταγωνιστικός ο πρωτογενής τομέας;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Αναγνωστοπούλου Σία

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Τζούφη Μερόπη

Φωτίου Θεανώ